

Czwartek, 5 maja 2022 r.

P9_TA(2022)0201

Systematyczne represje wobec opozycji politycznej w Kambodży

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 maja 2022 r. w sprawie systematycznych represji wobec opozycji politycznej w Kambodży (2022/2658(RSP))

(2022/C 465/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Kambodży,
 - uwzględniając poprzednie sprawozdania i oświadczenia specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Kambodży,
 - uwzględniając decyzję Komisji z 12 lutego 2020 r. o wycofaniu z dniem 12 sierpnia 2020 r. części preferencji taryfowych przyznanych Kambodży w unijnym systemie handlu „wszystko oprócz broni” (EBA),
 - uwzględniając Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych,
 - uwzględniając oświadczenie delegatury UE przy ONZ z 29 marca 2022 r. w sprawie interaktywnego dialogu ze specjalnym sprawozdawcą ds. Kambodży podczas 49. sesji Rady Praw Człowieka ONZ,
 - uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ nr 48/23 z 11 października 2021 r. w sprawie usług doradczych i pomocy technicznej dla Kambodży,
 - uwzględniając uwagi podsumowujące Komisji Praw Człowieka ONZ z 30 marca 2022 r. na temat trzeciego sprawozdania okresowego w sprawie Kambodży,
 - uwzględniając Umowę o współpracy między Wspólnotą Europejską a Królestwem Kambodży z podpisaną w Luksemburgu 29 kwietnia 1997 r.⁽¹⁾,
 - uwzględniając kambodżańskie kompleksowe porozumienie pokojowe z 23 października 1991 r., w szczególności jego art. 15, w którym zapisano zobowiązanie do przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności w Kambodży, w tym ze strony sygnatariuszy międzynarodowych,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 10 grudnia 1948 r. oraz Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 16 grudnia 1966 r.,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 16 listopada 2017 r. Sąd Najwyższy Kambodży ogłosił rozwiązanie największej partii opozycyjnej – Partii Narodowego Ocalenia Kambodży (CNRP);
- B. mając na uwadze, że od czasu rozwiązania przez Sąd Najwyższy CNRP przed wyborami w 2018 r. rząd Kambodży stosował represje wobec członków opozycji politycznej, co sprawiło, że byli oni zmuszeni do opuszczenia kraju z obawy przed arbitralnym aresztowaniem lub odwetem; mając na uwadze, że rządowe represje wobec niezależnych mediów, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i opozycji politycznej, które rozpoczęły się w 2017 r., trwały w 2021 i 2022 r.;
- C. mając na uwadze, że premier Hun Sen jest niemal nieprzerwanie u władzy od 37 lat, a rządząca Kambodżańska Partia Ludowa sprawuje władzę absolutną nad państwem i organami ustawodawczymi;

⁽¹⁾ Dz.U. L 269 z 19.10.1999, s. 18.

Czwartek, 5 maja 2022 r.

- D. mając na uwadze, że w czerwcu 2022 r. odbędą się w Kambodży wybory lokalne, a następne wybory powszechne mają się odbyć w lipcu 2023 r.; mając na uwadze, że przed wyborami lokalnymi w czerwcu 2022 r. i przyszłorocznymi wyborami powszechnymi w Kambodży nastąpił kryzys w zakresie praw człowieka, a rząd dopuszcza się wzmoczonych represji wobec opozycji politycznej, dziennikarzy, niezależnych mediów i społeczeństwa obywatelskiego pod pretekstem środków wprowadzonych w związku z COVID-19; mając na uwadze, że kambodżańska Krajowa Komisja Wyborcza usunęła ponad 100 kandydatów z opozycyjnej Partii „Blask Świecy” (Candlelight Party) ⁽²⁾ z listy kandydatów biorących udział w wyborach lokalnych w tym kraju, które odbędą się 5 czerwca 2022 r.;
- E. mając na uwadze, że po wydaniu w listopadzie 2020 r. wezwań do stawienia się przed sądem władze rozpoczęły w 2021 r. masowe procesy przeciwko ponad 100 członkom opozycji i obrońcom praw człowieka za korzystanie z prawa do wolności wypowiedzi i pokojowego zgromadzania się; mając na uwadze, że nieprawidłowości występujące podczas tych procesów obejmowały brak wiarygodnych dowodów, naruszenie prawa do rzetelnego procesu sądowego i gwarancji sprawiedliwości proceduralnej oraz zaoczne osądzenie kilku oskarżonych, co stanowi naruszenie gwarancji praw człowieka; mając na uwadze, że obecnie w więzieniach przebywa ponad 60 obrońców praw człowieka, w tym przywódcy związków zawodowych i aktywiści środowiskowi;
- F. mając na uwadze, że w marcu 2021 r. dziewięciu czołowych przywódców partii politycznych, w tym Sama Rainsy’ego, uznano zaocznie za winnych „usiłowania popełnienia przestępstwa” i „ataku” na mocy art. 27 i 451 kodeksu karnego oraz skazano na 25 lat pozbawienia wolności; mając na uwadze, że Sam Rainsy, Mu Sochua i inni politycy opozycji zostali osądzeni zaocznie, gdyż nie zezwolono im na powrót do Kambodży, by mogli bronić się przed sądem;
- G. mając na uwadze, że gdy trwały inne procesy, proces Kema Sokhy, którego zwolniono za kaucją na restrykcyjnych warunkach, został odroczone o prawie dwa lata pomimo ponawianych wniosków o wznowienie; mając na uwadze, że jego proces został wznowiony w styczniu 2022 r., ale nie skończy się w najbliższym czasie, co sprawia, że polityk ten jest nadal pozbawiony podstawowego prawa do udziału w życiu politycznym;
- H. mając na uwadze, że we wrześniu 2017 r. aresztowano przywódcę CNRP Kema Sokhę i nadal jest on oskarżony o zdradę na podstawie sfabrykowanych zarzutów;
- I. mając na uwadze, że 17 marca 2022 r. sąd rejonowy w Phnom Penh skazał przeciwników politycznych partii rządzącej na kary pozbawienia wolności od 5 do 10 lat bez możliwości wyjścia za kaucją; mając na uwadze, że 17 marca 2022 r. sąd rejonowy Phnom Penh skazał 20 polityków i działaczy opozycji na podstawie niejasnych zarzutów „podżegania” i „kospiracji”, wymierzając im wysoką karę pozbawienia wolności;
- J. mając na uwadze, że w listopadzie 2021 r. Veourn Veasna, Voeng Samnang i Lanh Thavry, będący zwolennikami CNRP oraz uchodźcami uznanymi przez Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, zostali przymusowo odesłani z Tajlandii do Kambodży, a następnie zatrzymani pod zarzutem podżegania i naruszeń prawa związanego z COVID-19;
- K. mając na uwadze, że w sierpniu 2021 r. przywódca związku zawodowego Rong Chhun został skazany za „podżeganie do popełnienia przestępstwa lub powodowanie niepokojów społecznych” wraz z byłymi członkami opozycji politycznej Sarem Kaniką i Tonem Nimolem i wymierzono im kary pozbawienia wolności od 20 miesięcy do 2 lat oraz wysoką grzywnę 400 mln KHR (blisko 95 000 EUR); mając na uwadze, że w listopadzie 2021 r. Rong Chhun, Sar Kanika i Ton Nimol wraz z innymi działaczami aresztowanymi w tym samym czasie zostali uwolnieni w związku z zawieszeniem wyroków i od tego czasu pozostają na wolności;; mając na uwadze, że kobiety uczestniczące w pokojowych protestach stanowią wielokrotnie i w sposób nieproporcjonalny cel działań rządu zmierzających do rozprzędzenia tych protestów;
- L. mając na uwadze, że udokumentowano, iż ponad 60 więźniów politycznych jest przetrzymywanych w areszcie tymczasowym, a przedstawiciele opozycji politycznej, działacze społeczni i związkowcy są aresztowani, przetrzymywani i bezprawnie pozbawiani wolności; mając na uwadze, że od 2015 r. liczba więźniów w kambodżańskich więzieniach wzrosła ponad dwukrotnie, a według danych rządowych jest w nich obecnie przetrzymywanych 38 977 osób, podczas gdy oficjalnie mogą one pomieścić 8 804 osoby; mając na uwadze, że to dramatyczne przeludnienie stanowi poważne naruszenie praw więźniów, którzy często nie mają dostępu do czystej wody ani opieki medycznej; mając na uwadze, że rząd nie podjął również wystarczających kroków, aby zapobiec dużym ogniskom epidemii COVID-19 wśród więźniów;

⁽²⁾ CNRP powstało w 2012 r. jako połączenie Partii „Blask Świecy” z Partią Praw Człowieka. Po przymusowym rozwiązaniu CNRP w 2017 r. Partia „Blask Świecy”, która wznowiła działalność, stała się główną partią opozycyjną w Kambodży.

Czwartek, 5 maja 2022 r.

- M. mając na uwadze, że według doniesień w ciągu ostatnich dwóch miesięcy uwięziono pięciu kandydatów z Partii „Blask Świecy”; mając na uwadze, że inni kandydaci zostali zmuszeni do wycofania kandydatur, aby uniknąć sfinansowanych przez rząd zarzutów takich jak zarzut spiskowania; mając na uwadze, że rząd wcześniej wykorzystywał podobne zarzuty, by pozbyć się partii opozycyjnych i kandydatów opozycji; mając na uwadze, że w 2021 r. władze odmówiły rejestracji Kambodżańskiej Narodowej Partii Serca (Cambodia National Heart Party), której założyciel jest obecnie przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich kilku tygodni Krajowa Komisja Wyborcza, kontrolowana przez Kambodżańską Partię Ludową, uniemożliwiła wielu kandydatom z Partii „Blask Świecy” kandydowanie w nadchodzących wyborach; mając na uwadze, że w następstwie szeregu wyroków unieważniono całe listy kandydatów w 11 okręgach;
- N. mając na uwadze, że w marcu 2021 r. rząd przyjął nową obszerną ustawę o środkach mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się COVID-19 oraz innych poważnych, niebezpiecznych i zaraźliwych chorób, w której przewidziano kary do 20 lat pozbawienia wolności i inne nieproporcjonalne kary za naruszenie środków związanych z COVID-19;
- O. mając na uwadze, że w lutym 2021 r. rząd przyjął dekret, który zaostrza kontrolę nad internetem i rozszerza nadzór online nad użytkownikami internetu krytycznymi wobec rządu; mając na uwadze, że w marcu 2022 r. rząd ogłosił bezterminowe odroczenie wdrożenia dekretu;
1. potępia zaaranżowane przez premiera Hun Sena i jego Kambodżańską Partię Ludową ściganie polityków opozycji, związkowców, obrońców praw człowieka, dziennikarzy, aktywistów środowiskowych, studentów i innych osób w związku z wyrażanymi przez nich opiniami; wzywa premiera Kambodży i jego rząd do natychmiastowego zaprzestania wszelkich form zastraszania i nękania, w tym szykan sądowych, w stosunku do członków opozycji, związkowców, obrońców praw człowieka, mediów i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego; wzywa siły bezpieczeństwa, by powstrzymywały się od stosowania niepotrzebnej i nadmiernej siły wobec uczestników pokojowych protestów;
 2. potępia rozwiązanie CNRP i ponawia apel o natychmiastowe wycofanie zarzutów wobec Kema Sokhy, Sama Rainsy’ego, Mu Sochuy i innych opozycjonistów; wzywa władze Kambodży, aby natychmiast uwolniły wszystkich więźniów sumienia, a także więźniów przetrzymywanych w związku wykonywaniem legalnej pracy lub korzystaniem z przysługujących im praw, w tym dziennikarzy, obrońców praw człowieka, aktywistów środowiskowych i związkowców; wzywa władze Kambodży, aby przeprowadziły niezależne dochodzenia w sprawie wszystkich zarzutów nękania, zastraszania, arbitralnych aresztowań oraz aktów przemocy i tortur wobec członków partii opozycyjnych i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, a także by postawiły ich sprawców przed sądem;
 3. podkreśla, że procesy członków opozycji politycznej, działaczy społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, dziennikarzy i zwykłych obywateli są prowadzone z całkowitym naruszeniem międzynarodowych norm rzetelnego procesu sądowego; wzywa rząd, aby zreformował upolitycznione sądownictwo, zapewnił wszystkim prawo do rzetelnego procesu sądowego oraz natychmiastowo i bezwarunkowo uwolnił wszystkich więźniów politycznych; apeluje do władz Kambodży, aby zagwarantowały pełną niezależność i bezstronność systemu sądowego oraz podjęły skuteczne środki prawne i pozaprawne w celu rozwiązania problemu dramatycznego przeludnienia więzień, w tym przez położenie kresu tymczasowym aresztowaniom;
 4. wzywa władze Kambodży do dopilnowania, aby niezwłocznie i bezstronnie zbadano wszystkie zarzuty dotyczące egzekucji pozasądowych, w tym sprawy Sin Khona i Kema Leya, oraz by ścigano sprawców tych czynów; wzywa władze Kambodży, aby podejmowały wszelkie niezbędne środki w celu zapobiegania takim zabójstwom i ich powstrzymywania;
 5. wyraża głębokie zaniepokojenie regresem w zakresie praw człowieka w Kambodży w świetle zbliżających się wyborów lokalnych w czerwcu 2022 r. i wyborów krajowych w 2023 r., w tym ograniczeniami dotyczącymi niezależnego dziennikarstwa, kryminalizacją wolności słowa i faktycznym zakazem pokojowych zgromadzeń; wzywa władze Kambodży do zaprzestania wszelkich bezprawnych ograniczeń dotyczących udziału obywateli w sprawach publicznych oraz do zapewnienia, aby wszystkie partie polityczne mogły przeprowadzić równą, wolną i przejrzystą kampanię wyborczą, począwszy od zbliżających się wyborów lokalnych 5 czerwca 2022 r. i wyborów krajowych w lipcu 2023 r.;
 6. jest głęboko zaniepokojony prowadzonym przez rząd nadzorem w internecie oraz zagrożeniami dla wolności słowa i prawa do prywatności; wzywa władze Kambodży do uchylenia ustawy o krajowym portalu internetowym z lutego 2022 r., która umożliwia rządowi monitorowanie wszelkiej działalności w internecie i prowadzenie postępowań sądowych przeciwko osobom informującym o poczynaniach rządu i policji; wzywa rząd Kambodży do uchylenia wszystkich

Czwartek, 5 maja 2022 r.

represyjnych przepisów, w szczególności ustawy o partiach politycznych, ustawy o związkach zawodowych i wszystkich innych aktów prawnych ograniczających wolność słowa i wolności polityczne, a także tych aktów prawnych, które nie są w pełni zgodne ze standardami międzynarodowymi i międzynarodowymi zobowiązaniami Kambodży;

7. wyraża zaniepokojenie nasilającymi się represjami wobec aktywistów środowiskowych, w tym obrońców prawa do ziemi, którzy stali się szczególnym celem ataków podczas toczących się niedawno masowych procesów; w tym kontekście głęboko ubolewa nad doniesieniami, że podczas pandemii przyspieszono nielegalne pozyskiwanie drewna w lasach chronionych Kambodży, oraz wzywa UE i państwa członkowskie do wspierania międzynarodowej koordynacji w celu zapobiegania nielegalnemu wywozowi z Kambodży wszelkich niedozwolonych towarów;

8. przypomina przedsiębiorstwom mającym siedzibę w UE, że powinny sumiennie dochować należytej staranności w zakresie praw człowieka i środowiska oraz dopilnować, aby nie miały powiązań z przywódcami politycznymi lub przywódcami sił bezpieczeństwa odpowiedzialnymi za poważne naruszenia praw człowieka oraz za rozwiązanie partii opozycyjnej i późniejsze represje wobec jej członków ani z podmiotami będącymi własnością tych przywódców lub przez nie kontrolowanymi oraz podmiotami czerpiącymi korzyści z nielegalnego pozyskiwania drewna i masowego wykupu gruntów rolnych;

9. wzywa UE, państwa członkowskie i społeczność międzynarodową, aby w związku z tym, że Kambodża przewodniczy Stowarzyszeniu Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), wykorzystały tę okazję do wywierania presji i podjęcia działań publicznych w celu zapewnienia ochrony działaczom i obrońcom praw człowieka oraz do wspierania partii politycznych w ich walce o poprawę sytuacji w zakresie możliwości korzystania z praw politycznych i obywatelskich w oczekiwaniu na zbliżające się wybory lokalne 5 czerwca 2022 r. i wybory krajowe w 2023 r.; podkreśla, że ostatnie wydarzenia jeszcze bardziej podważają wiarygodność rządu Kambodży w kontekście wdrażania przez nią pozytywnego programu w zakresie praw człowieka w regionie, a także jej wiarygodność jako państwa przewodniczącego ASEAN;

10. ponownie wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, by uważnie śledził sytuację w Kambodży, w szczególności w celu upewnienia się, że pod absurdalnym pretekstem nie rozwiązano partii „Blask Świcy”, jak miało to miejsce w przypadku CNRP;

11. ponawia apel o ukierunkowane sankcje i wzywa Radę, aby w ramach globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka przyjęła środki ograniczające – w tym zakazy podróżowania i zamrożenie aktywów, skierowane przeciwko przywódcom politycznym i przywódcom sił bezpieczeństwa, a także ich interesom gospodarczym – w celu pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich osób odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka oraz rozwiązanie partii opozycyjnej w Kambodży i późniejsze represje wobec jej członków;

12. wzywa Komisję, aby bardzo uważnie śledziła zbliżające się wybory lokalne oraz przygotowała się do wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi, w tym do całkowitego zawieszenia prawa Kambodży do korzystania ze statusu EBA i do wprowadzenia innych sankcji, jeżeli obserwatorzy znajdą dowody na nieuczciwość wyborów;

13. wzywa Komisję, by we wszystkich kontaktach z rządem Kambodży wskazywała jednoznacznie zdefiniowane normy praw człowieka oraz by wymienione w niniejszej rezolucji sprawy budzące niepokój, w tym status EBA Kambodży, uwzględniała w swoim stałym zwiększonym zaangażowaniu we współpracę z władzami Kambodży; wzywa Komisję do ścisłego monitorowania sytuacji oraz do oceny wpływu częściowego zawieszenia systemu EBA na najsłabsze grupy społeczeństwa obywatelskiego;

14. wzywa Komisję, aby monitorowała wszelkie dwustronne wsparcie finansowe dla rządu Kambodży oraz dopilnowała, by dwustronne wsparcie finansowe trafiało do kambodżańskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partii opozycyjnych;

15. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, sekretarzowi generalnemu ASEAN oraz rządowi, premierowi i Zgromadzeniu Narodowemu Kambodży.